

БЕЛЕЖКИ КЪМЪ ГЛАВА XXVI.

¹ Старобългарските ржкописи сж пръснати по цѣла Европа. Има много и въ самата България по църкви, манастири, въ читалища и въ частни ржце. Ржкописитѣ на Рилския манастиръ сж описани отъ Григоровичъ (Оч. путеш., 187) и отъ Чолаковъ (Бълг. книжици 1859, 688—692); на Атонския отъ Григоровичъ и българина К. Д. Петковичъ (1865). Освенъ това, български кодекси има въ Ромъния, въ манастиритѣ на Фрушка-гора, въ библиотекитѣ въ Бѣлградъ, Загребъ, Прага (въ музея Шафарикови кодекси), въ Берлинъ и Виена, Римъ, Англия, Франция и т. н. Най-голѣмитѣ сбирки отъ старославянски ржкописи сж въ Русия; въ най-ново време тѣ значително сж обогатени съ паметниците, събрани отъ Григоровичъ, Хилфердингъ, Порфирий, Успенски и Норовъ. Въ последнитѣ години се почна основателно разучване на рускитѣ библиотеки и се издаватъ точни палеографски и филоложки тѣхни описания. Кодекситѣ сж писани повечето на пергаментъ, приготвенъ понѣкога много грубо отъ овча, телешка или зайча кожа. Рано сжщо се почва да се пише и на тѣй употребителната на изтокъ памучна хартия (на такъвъ материалъ сж написани, напр., грамотитѣ на Асена II и на Константина).

² Шафарикъ, Sebr. spisy II, 502, 504, 505; ср. 204 Slovansky národopis, Praha 1842, 33.

³ Шафарикъ, Ueber den Ursprung und die Heimath des Glagolitismus, Prag 1858, 31, 32, 45

⁴ Често употребяваното сега название „старобългарски“ може лесно да доведе до смѣсване съ езика на първобитнитѣ неславянски българи.

⁵ Miklosich, Altslovenische Formenlehre in Paradigmen mit Texten aus glagolitischen Quellen, Wien 1874 (Уводътъ). Даничичъ, Диоба словенскихъ језика, Бѣлградъ 1874, присъединява се къмъ Миклошичевото мнение; ср. Čas. česk. musea 1875, 113.

⁶ К. Иречекъ, Starobulharské nosovky Čas. česk. musea, 1875. 325—330. Отъ многобройнитѣ приведени тамъ доказателства тукъ ще споменемъ само следнитѣ: Σουυδέα-σχος (Сѣтѣска, грам, 1020), Sfentogorani (свѣтогоране) 1274, Οσφεντίσθλαβος, Σφευδο-σθλαβος (Свѣтславъ). Носови звукове въ нѣкои думи е чулъ Григоровичъ въ 1845 г. около Охридъ. Безспорни доказателства за това намѣрихъ и азъ въ нѣкои наименования на мѣстности около Прѣспанското езеро у Hahn, Reise durch die Gebiete des Drin und Wardar: Лагъ или Ленкъ (старослав. лжгъ), Гломбациани (глжбачани), Дамбово (джбово: джбъ) и т. н.: Ср. Дриновата статия въ Периодическо списание XII. Дриновъ показалъ безспорно сжществуване на носови звукове въ околноститѣ на Костуръ, т. е. въ село Команичево, Загоричене, Бобища, Котори, Олишча, Бомбоки, Фотиничишча. Тамъ говорятъ; рендове, йензикъ, гренда, пендесе, мъндра, зъмби, чъмби; други думи съ ринизъмъ Дриновъ не срещналъ.

⁷ П. Й. Шафарикъ, Pohled na prověk hlah. pisemnictvi (Čas. česk. musea 1852. Sebr. spisy III 199). Památky hlah. pisemnictvi, V Praze 1853. Glagolitische Fragmente, Prag 1857. Ueber den Ursprung und die Heimath des Glagolitismus. Prag 1858.